

کد اختصاصی: ۳۲۴۵۰ - ۹۸۷۰۰

چکیده مقالات

چهاردهمین همایش سالانه انجمن علوم سیاسی ایران

ایران و چشم‌اندازهای تحلیلی امرسیاسی:

ایستادن در آستانه قرن نو خورشیدی

۱۴ اسفندماه ۱۳۹۹

جاگاه هویت ملی در طراحی سیاست‌های آموزشی در ایران

روح‌اله اسلامی^۱، الهه ولی‌زاده^۲

چکیده

هویت ملی از جمله عوامل مهم و تأثیرگذار در همبستگی و وحدت ملی شهروندان برای صیانت از منافع ملی و پیشرفت کشور به شمار می‌آید. هویت ملی متشکل از عناصری همچون سرزمین، جغرافیا، تاریخ، زبان، دین و تابعیت مشترک هر ملتی است، که منجر به یکپارچگی و احساس تعلق و وفاداری به سرزمین می‌شود. تحقق بهتر سازوکارهای هویت ملی منوط به چگونگی فرایند جامعه‌پذیری افراد است. نظام آموزشی به عنوان یکی از نهادهای رسمی واسط میان مردم و دولت از طریق ابزارهایی که در اختیار دارد می‌تواند نقش اساسی در کارکردهای هویت‌بخش ملی از طریق روند جامعه‌پذیری دانش‌آموزان ایفا کند. دولت در راستای تحقق اهداف مدنظر خود از نظام آموزشی کشور در فرایند سیاست‌گذاری‌های آموزشی به طراحی مجموعه‌ای از سیاست‌ها می‌پردازد. از جمله نهادهایی که در ایران به تدوین طراحی سیاست‌های آموزشی در اسناد بالادستی نظام می‌پردازند، می‌توان به نهاد رهبری، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری اشاره کرد. این مقاله با تکیه بر چارچوب نظری نهادگرایی در پی پاسخ به این سوال است که عناصر هویت ملی در طراحی‌های سیاست‌های آموزشی ایران دارای چه مؤلفه‌هایی است؟ و چه سیری را در اسناد بالادستی بعد از انقلاب تا کنون طی کرده است؟ فرضیه مقاله از این قرار است که روایت مذهبی شیعی با قرائت انقلابی در طراحی سیاست‌های آموزشی مقدم بر روایت‌های دیگر است. از سال ۶۸ به بعد روایت‌های مربوط به سرزمین و ملت ایران در ذیل الگوی اسلامی و ایرانی نیز مطرح شده‌اند.

کلمات کلیدی

آموزش و پرورش، ایران، سیاست‌گذاری آموزش، نهاد گرایی، هویت ملی

۱. استادیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد (eslami. r@um. ac.ir)

۲. دانشجوی کارشناسی‌ارشد علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد (elaheh. valizadeh@mail. um. ac.ir)